

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 446/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. júna 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Starhouse Media, a. s., Brečtanová 1, Bratislava, právne zastúpenej BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, v mene ktorej koná jej advokát JUDr. Juraj Bizoň, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 56/2015 z 26. januára 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Starhouse Media, a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. apríla 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Starhouse Media, a. s., Brečtanová 1, Bratislava

(ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), právne zastúpenej BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, v mene ktorej koná jej advokát JUDr. Juraj Bizoň, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Obdo 56/2015 z 26. januára 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], sa žalobou z 13. augusta 2012 v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 29 Cb 215/2012 domáhala voči obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], zaplata sumy 3 220 € s príslušenstvom. Uznesením okresného súdu sp. zn. 29 Cb 215/2012 zo 4. marca 2013 bolo konanie v časti nároku na zaplata sumy 300,45 € s príslušenstvom zastavené. Uznesením č. k. 29 Cb 215/2012-87 zo 4. decembra 2014 (ďalej len „uznesenie zo 4. decembra 2014“) okresný súd pripustil, aby do konania vstúpila sťažovateľka ako žalovaná v 2. rade. Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu zo 4. decembra 2014 odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 1 Cob 49/2015-98 z 30. apríla 2015 (ďalej len „uznesenie z 30. apríla 2015“) tak, že rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil ako vecne správne. Sťažovateľka podala proti uzneseniu krajského súdu z 30. apríla 2015 dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho odmietol ako oneskorene podané.

Podľa sťažovateľky je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nesprávne, keďže *«najvyšší súd postupoval nesprávne, keď sa nezaoberal obsahom dovolania Sťažovateľa považujúc ho za oneskorene podané. Je síce pravdou, že dovolanie bolo odovzdané na poštovú prepravu dňa 17. 07. 2015, ešte predtým ale bolo toto odoslané prvostupňovému súdu faxom na toho času aktuálne faxové číslo, pričom doručené bolo prvostupňovému súdu dňa 15. 07. 2015 v čase o 14:13 hod... Sťažovateľ vyvodzuje, že dovolanie bolo podané včas (v posledný deň lehoty na podanie dovolania). Podanie dovolania na poštovú prepravu dňa*

17. 07. 2015 bolo „iba“ jeho doplnením v zmysle ustanovenia § 42 ods. 3 OSP a keď sa teda najvyšší súd nezaoberal obsahom dovolania Sťažovateľa, tak tým porušil práva Sťažovateľa...».

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo obchodnej spoločnosti Starhouse Media, a. s.:

- na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny,

- na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru,

uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. 01. 2016, sp. zn. I Obdo/56/2015, porušené boli.

II. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. 01. 2016, sp. zn. I Obdo/56/2015, zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc,

návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka tvrdí, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (prípadne čl. 36 ods. 1 listiny) a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne.

Sťažovateľka sťažnosťou namieta porušenie svojich práv podľa ústavy, listiny a dohovoru tým, že najvyšší súd odmietol jej dovolanie proti uzneseniu krajského súdu z 30. apríla 2015 ako podané oneskorene, a argumentuje, že lehota na podanie dovolania bola dodržaná. Sťažovateľka tvrdí, že dovolanie proti uzneseniu krajského súdu z 30. apríla 2015 podala okresnému súdu faxom 15. júla 2015, pričom písomné podanie dovolania odovzdané na poštovú prepravu *«17. 07. 2015 bolo „iba“ jeho doplnením v zmysle ustanovenia § 42 ods. 3 OSP»*.

Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu z 30. apríla 2015 odmietol ako oneskorene podané, keďže bol toho názoru, že:

„V prejednávanej veci bolo dovolaním napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob/49/2015-98 z 30. apríla 2015 doručované právnemu zástupcovi žalovaného II., ktorým bol v odvolacom konaní na základe plnej moci zastúpený. Ako vyplýva z doručenky pošty pripojenej na liste spisu číslo 100, zásielku prevzal právny zástupca žalovaného II. dňa 15. júna 2015, ktorým dňom nastali právne účinky doručenia uznesenia. Doručené uznesenie, ktoré už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatné (§ 159 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.). Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu preto nadobudlo právoplatnosť 15. júna 2015. Týmto dňom zároveň začala plynúť jednomesačná lehota stanovená zákonom na podanie dovolania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), ktorá uplynula 15. júla 2013 (pondelok). Podľa § 57 ods. 3 O. s. p., lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť. Z obálky zažurnalizovanej na liste spisu číslo 104, dovolací súd zistil, že dovolateľ svoje dovolanie podal na poštovú prepravu 17. júla 2015 (súdu prvého stupňa doručené dňa 20. 07. 2015), to znamená po uplynutí zákonom predpokladanej dovolacej lehoty, ktorej zmeškanie nemožno v zmysle ust. § 240 ods. 2 O. s. p. odpustiť. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie odmietol ako oneskorené podľa ust. § 243b ods. 5 O. s. p. V spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ O. s. p. bez toho, aby sa zaoberal jeho obsahom.“

Z dovolania sťažovateľky, ktoré smerovalo proti uzneseniu krajského súdu z 30. apríla 2015, vyplýva, že ním sťažovateľka namietala existenciu vady odňatia možnosti konať pred súdom v súlade s § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). V tejto súvislosti argumentovala, že jej bolo umožnené zaujať stanovisko k pripusteniu jej účasti do konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 29 Cb 215/2012 až pri podaní odvolania, čím jej bola odňatá možnosť predniesť svoje argumenty v dvojstupňovom konaní (porušenie zásady dvojinštančnosti).

Z ďalších zistení ústavného súdu vyplýva, že krajský súd uznesením z 30. apríla 2015 uznesenie okresného súdu zo 4. decembra 2014 o pristúpení sťažovateľky do konania

vedeného týmto súdom pod sp. zn. 29 Cb 215/2012 (žalovaná v 2. rade) ako vecne správne potvrdil. Uznesenie okresného súdu zo 4. decembra 2014 bolo vydané vyšším súdnym úradníkom.

Podľa § 92 ods. 1 OSP na návrh účastníka môže súd pripustiť, aby do konania vstúpil ďalší účastník. Súhlas toho, kto má takto do konania vstúpiť, je potrebný, ak má vystupovať na strane navrhovateľa.

Proti uzneseniu o pripustení účastníka do konania, je odvolanie prípustné, pretože to Občiansky súdny poriadok výslovne nevylučuje ani v ustanovení § 202 ods. 3, ani v inom ustanovení. K podaniu odvolania je subjektívne legitimovaný účastník (§ 201 OSP), avšak nie každý účastník konania môže podať odvolanie.

Proti uzneseniu súdu o pripustení pristúpenia ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaného je odvolanie zásadne prípustné. Môže ho podať žalobca, ktorý takýto návrh (na pristúpenie) nepodal, resp. ktorý s pristúpením do konania nesúhlasil, pokiaľ súd pristúpenie účastníka pripustil. Pôvodný žalovaný ani ten, koho pristúpenie na strane žalovaného bolo pripustené, však právo podať odvolanie nemajú (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 92/1997 z 26. mája 1998 uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 28/2000).

Keďže podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu ten, koho pristúpenie na strane žalovaného bolo uznesením súdu pripustené, nemá právo podať proti takémuto uzneseniu odvolanie, krajský súd ako súd odvolací mal odvolanie sťažovateľky smerujúce proti uzneseniu okresného súdu zo 4. decembra 2014 správne odmietnuť ako podané neoprávnenou osobou.

To platí aj v prípade, keď uznesenie okresného súdu zo 4. decembra 2014 bolo vydané vyšším súdnym úradníkom.

Podľa § 374 ods. 4 OSP proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťa je vždy prípustné odvolanie. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník alebo justičný čakaťa, môže v celom rozsahu vyhovieť sudca, ktorého rozhodnutie sa považuje za rozhodnutie súdu prvého stupňa; ak sudca odvolaniu nevyhovie, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Ak odvolanie podané v odvolacej lehote oprávnenou osobou smeruje proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťa, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa (§ 202), rozhodnutie sa podaním odvolania zrušuje a opätovne rozhodne sudca.

Uznesenie o pripustení sťažovateľky ako ďalšej účastníčky na strane žalovaných nie je rozhodnutím, proti ktorému by odvolanie nebolo prípustné v zmysle § 202 OSP. Preto, aj keď bolo vydané vyšším súdnym úradníkom (proti ktorého rozhodnutia je inak v zásade vždy je prípustné odvolanie; k tomu pozri zjednocujúce stanovisko ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/08 zo 16. januára 2008, pozn.), neprichádzal do úvahy postup podľa poslednej vety § 374 ods. 4 OSP. Takéto rozhodnutie sa zo zákona nezrušuje s tým, že opätovne rozhodne sudca, preto bol správny postup okresného súdu, ktorý vec predložil na rozhodnutie o odvolaní krajskému súdu.

Sťažovateľka v dovolaní proti uzneseniu krajského súdu z 30. apríla 2015 namietala existenciu procesnej vady odňatia možnosti konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Pod odňatím možnosti konať pred súdom [§ 237 ods. 1 písm. f) OSP] treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní na účely obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je významná z hľadiska tohto ustanovenia, ide vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv účastníka konania, ktoré by inak mohol pred súdom uplatniť a z ktorých by bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený (napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obdo 37/2009 zo 16. decembra 2009). O takúto vadu ide aj vtedy, ak odvolací súd odmietne odvolanie ako podané neoprávnenou osobou [§ 218 ods. 1

písm. b) OSP], hoci podmienky pre tento postup neboli splnené (napr. rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 228/2007 z 28. februára 2008).

Z doteraz uvedeného vyplýva, že aj keby ústavný súd prisvedčil argumentácii sťažovateľky o tom, že dovolanie bolo podané včas, a najvyšší súd by sa dovolaním sťažovateľky smerujúcim proti uzneseniu krajského súdu z 30. apríla 2015 zaoberal, v súlade so svojou ustálenou judikatúrou by nevyhnutne musel dospieť k záveru, že námietka sťažovateľky, že v konaní došlo k procesnej vade odňatia možnosti konať pred súdom, je neopodstatnená.

Krajský súd nepostupoval v súlade s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu a odvolanie sťažovateľky prerokoval z vecného hľadiska. Tým, že sa zaoberal jednotlivými námietkami v odvolaní uvedenými, ktorými sťažovateľka spochybňovala správnosť uznesenia okresného súdu zo 4. decembra 2015, jej fakticky priznal viac práv, než jej priznávali procesno-právne predpisy v súlade s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu.

Inak povedané, ak zo strany odvolacieho súdu nemôže dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom tým, že odvolací súd odmietol odvolanie podané tým, kto bol do konania pripustený na strane žalovaného (k tomu pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 108/2012 zo 14. februára 2013 a v ňom citovaný rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 92/97 z 26. mája 1998, uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. R 28/2000), nemôže k odňatiu možnosti konať pred súdom dôjsť ani tým, že sa tomu, kto bol do konania pripustený na strane žalovaného, umožní vyjadriť sa k pristúpeniu až v rámci odvolacieho konania, ako to tvrdí samotná sťažovateľka.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní je tiež posúdenie, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre

nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namieta, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Na základe dosiaľ uvedeného ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu by s prihliadnutím na argumentáciu sťažovateľky z hľadiska zákonných kritérií mohlo byť spochybniteľné, ale sťažovateľkou namietané pochybenie najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní zjavne nemá ústavnú relevanciu. Uplatňujúc východiská svojej doterajšej judikatúry, ústavný súd zastáva názor, že v danom prípade nejde o pochybenie takej intenzity, na základe ktorého by mohol po prípadnom prijatí sťažnosti reálne dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, resp. jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Opačný prístup k posudzovaniu námietok sťažovateľky by v konečnom dôsledku smeroval k spochybnovaniu ústavného postavenia ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) a vyúsťoval do jeho vnímania ako riadnej (príp. mimoriadnej) opravnej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými sťažovateľkou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júna 2016